

Infobrochure *voor de vrijwilliger*

Woonzorgcentrum
Lokaal dienstencentrum
Groep van Assistentiewoningen

Ter Putkapelle

Januari 2018

Inhoudstafel:

1. Welkom
2. Voorstelling van het woonzorgcentrum, groep van assistentiewoningen en het lokaal dienstencentrum
3. Missie/visie vrijwilligerswerk WZC, GAW en LDC
4. Taken van vrijwilligers in WZC en LDC
5. Basishouding van de vrijwilligers
6. Ondersteuning vrijwilligerswerk
10. Personalia van de voorzieningen

1. Welkom

Beste vrijwilliger,

Van harte dank voor je interesse in vrijwilligerswerk.

Zodat je voor jezelf kan uitmaken of vrijwilligerswerk iets voor jou kan zijn, willen we je bijkomende informatie geven over de werking van het woonzorg- en dienstencentrum, hoe wij vrijwilligerswerk zien en organiseren en welke aandachtspunten die wij belangrijk vinden bij vrijwilligerswerk.

Dat iemand zich als vrijwilliger wil engageren, is meestal een bewuste keuze.

Op een bepaald moment sta je even stil bij al die drukke bezigheden in je leven en plots wil je die kostbare tijd ook eens anders invullen. De vrijwilliger in jou ontwaakt.

Het geeft je een goed gevoel iets te kunnen betekenen voor de anderen, je wil nieuwe ervaringen opdoen, je inzetten voor de hulpbehoevende medemens.....!

Hartelijk welkom!

*Vrijwilliger zijn.....
is vrijwillig,
maar niet vrijblijvend
is verbonden
maar niet gebonden,
is onbetaalbaar
maar niet te koop,
is positief denken
is positief doen
met enig doel
voor jezelf en de ander
een goed gevoel.*

2. Voorstelling van het woonzorg- en dienstencentrum

In de landelijke omgeving van Wilsele Putkapel vindt u achter het kerkgebouw het WZDC Ter Putkapelle, met aan de ene kant het woonzorgcentrum (WZC) en aan de andere kant het lokaal dienstencentrum (LDC) en de groep van assistentiewoningen (GAW).

Het woonzorgcentrum bestaat uit 2 vleugels met daartussen een patio. Het gebouw telt 3 afdelingen bestaande uit: 90 kamers, een leefruimte, 6 grote badkamers, een kapsalon, een zaal voor ergo, kine en animatie, een ondergrondse parking voor 73 wagens.

De Groep van Assistentiewoningen Ter Putkapelle telt drie verdiepingen en heeft 27 flats, waarvan 5 met een tweede (slaap)kamer. Via een individueel oproepsysteem kan je in geval van nood steeds een medewerker oproepen. Net zoals thuis kunnen bewoners voor hun verzorging of huishoudelijke taken een beroep doen op thuishulp naar keuze.

Het lokaal dienstencentrum bevindt zich op de gelijkvloerse verdieping van de groep van assistentiewoningen. Hier worden recreatieve, informatieve en vormende en dienstverlenende activiteiten georganiseerd voor bewoners en buurtbewoners.

Tussen de twee gebouwen bevindt zich een apart gebouw met het onthaal en de cafetaria.

3. Visie op vrijwilligerswerk in woonzorgcentrum (WZC)

In de visie van de woonzorgcentra staan de **bewoners centraal**. Daarbij hebben we niet alleen aandacht voor de zorg maar ook voor een aangenaam wonen en leven. We bieden een open en warme thuis met familiaal karakter.

Als vrijwilliger heb je hierin een eigen bijdrage. Je brengt de buitenwereld naar binnen. Bovendien sta je minder onder tijdsdruk en zul je daardoor ook minder op routine gaan draaien. Je krijgt de ruimte om je nog meer op het tempo en de vragen van de individuele bewoners te richten. Om dit waar te kunnen maken, schreef het wzc haar visie op het vrijwilligerswerk uit:

Vrijwilligers vormen een toegevoegde waarde aan onze algemene bewonerszorg. Door de ondersteuning en hulp bij allerlei activiteiten en dienstverleningen kan de vrijwilliger veel betekenen voor de bewoner en hem gelukkiger maken:

- De meerwaarde van vrijwilligers moet rechtstreeks voor de bewoners zijn.
- Dit betekent dat vrijwilligers geen vervangend werk mogen doen van medewerker, alleen de méérwaarde kadert binnen de algemene visie van ons wzc.
- Vrijwilligers en medewerkers moeten samenwerken, met elkaar communiceren. Vrijwilligers zijn geen indringers op een afdeling. Het geheel van medewerkers en vrijwilligers samen kan de bewoner gelukkiger maken.
- Vrijwilligers kunnen onze bewoners meer zelfwaarde geven.
- Vrijwilligers kunnen de lege tijd vullen door er te zijn, door “kleine” extra’s, door te luisteren, door een heleboel kleine dingen.
- Deze visie wordt gedragen door iedereen.

- Vrijwilligerswerk geeft aan de vrijwilliger zelf ook een verantwoordelijkheid. Indien men een engagement aangaat, is dat niet vrijblijvend.”

Tenslotte zijn we ervan overtuigd dat je zelf veel voldoening haalt uit je engagement.

Visie op vrijwilligerswerk in Lokaal dienstencentrum (LDC)

In de visie van de dienstencentra staan de **gebruikers centraal**. Daarbij hebben we aandacht voor het bevorderen van sociale contacten en voor de ondersteuning om het zelfstandig thuis wonen zo lang mogelijk in stand te houden. We bieden een open en warm centrum met een sociaal karakter.

Elke vrijwilliger kan hierin een belangrijke eigen bijdrage leveren.

Hij krijgt de ruimte om mee te werken aan de uitbouw van het LDC. Om dit waar te kunnen maken, schreef het LDC haar visie op het vrijwilligerswerk uit:

Vrijwilligers zijn de hoeksteen van de algemene werking van het LDC.

- Vrijwilligerswerk is in ons LDC niet louter een middel maar ook een doel.
- Het LDC doet graag beroep op vrijwilligers omdat zinvol bezig blijven, actief blijven, iets betekenen, iets doen voor anderen, betekenis geeft aan het leven.
- Naast erkenning voor eigen vaardigheid en kennis is er ook een belangrijke sociale meerwaarde verbonden aan vrijwilligerswerk. Door onder de mensen te komen houdt men contact met de buitenwereld.
- Door de ondersteuning en hulp bij allerlei activiteiten en dienstverleningen kan de vrijwilliger, naast het beperkt aantal vaste medewerkers veel betekenen voor de uitbouw van het LDC. De vaste medewerkers krijgen daardoor meer ruimte om hun specifieke taken te vervullen en nieuwe initiatieven op te starten.
- Het vrijwilligerswerk is zowel voor het LDC als voor de vrijwilliger van belang. We zijn er van overtuigd dat de vrijwilliger veel voldoening haalt uit zijn engagement.
- Het vrijwilligerswerk kan een nieuwe sociale taak betekenen ter vervanging van weggefallen economische taken.

- Afhankelijk van de behoeften, interesses of vaardigheden en de beschikbare tijd van de vrijwilliger enerzijds en de noden binnen het WDC anderzijds wordt samen gezocht naar een taak waar de vrijwilliger zich goed bij voelt en die een meerwaarde betekent voor het LDC.
- De meerwaarde van vrijwilligers moet rechtstreeks voor de gebruikers en werking van het LDC zijn.
- Vrijwilligers en medewerkers moeten samenwerken en met elkaar communiceren. Vrijwilligers zijn geen indringers in het LDC. Het geheel van medewerkers en vrijwilligers samen kan de werking van het LDC optimaliseren.
- Vrijwilligerswerk geeft aan de vrijwilliger zelf ook een verantwoordelijkheid. Indien men een engagement aangaat, is dat niet vrijblijvend.”
- Deze visie wordt gedragen door iedereen.

Missie/visie van het woonzorg- en dienstencentrum kan je opvragen bij de medewerkers. Tevens hangt deze missie en visie op in het centrum.

4. Taken vrijwilliger in het WZC

De volgende opsomming is een verzameling van taken in het reeds bestaande aanbod. De vrijwilliger kan hieruit een keuze maken naargelang zijn/haar interesses of eventueel nieuwe suggesties doen.

Uiteraard stellen wij ons flexibel op en houden we rekening met de mogelijkheden en wensen van de vrijwilliger zelf. Zo kan elke vrijwilliger, in overleg, zijn taken veranderen en/of uitbreiden en mogelijk naar een andere dienst of instelling overgaan.

Al de taken die vrijwilligers uitvoeren zijn een **middel** om op een eigen manier iets te betekenen voor het woonzorgcentrum, het lokaal dienstencentrum, haar bewoners of gebruikers.

1. Taken vrijwilligers algemeen (WZC en LDC samen)

Cafeteria:

de bediening aan de toog, de glazen afwassen, koelkast vullen en alles opruimen na afloop, maar vooral ook tijd maken voor de bewoners en bezoekers.

Meewerken aan thema- of seizoensversiering:

meewerken aan kerst- of paasversiering, carnaval, valentijn, ...; verfraaiing van refter, leefruimte, cafetaria...; planten verzorgen, ... met andere woorden, mee zorgen voor gezelligheid en huiselijkheid.

Hulp bij activiteiten:

zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering van bijvoorbeeld een feestnamiddag, zangmoment, bewegingsactiviteit, een quiz, een filmnamiddag, knutselen of naaien, spelnamiddag, ...; het klaarzetten en/of opruimen van zalen, pannenkoeken bakken en/of verkopen, kassa doen, ...

Bibliotheek:

organiseren van de uitleendienst, het klasement en rondgang op de afdelingen. (We hebben een eigen goed uitgebouwde reeks boeken en ook een samenwerking met de Stadsbibliotheek)

2. Taken vrijwilligers specifiek in WZC

Bezoek aan bewoners en invullen van kleine individuele noden:

een praatje maken, gezelschap bieden, boodschappen doen, voorlezen van de krant, brilglazen kuisen, samen een wandelingetje doen, een pintje gaan drinken,

Consultatiebegeleiding:

een bewoner begeleiden naar het ziekenhuis, medisch centrum of dokterskabinet, hulp geven bij de inschrijving en het vervoer met ziekenwagen, taxi of aangepast vervoer.

Intern vervoer van bewoners:

vervoer binnenshuis van en naar de kinezaal, het ergolokaal, de kapster, de cafetaria, de animatieactiviteiten, een filmvertoning (binnenshuis).... .

Begeleiding bij uitstappen:

hulp geven bij winkelen in de supermarkt, marktbezoek, afdelingsuitstappen.

Maaltijdbegeleiding:

hulp bieden aan bewoners die niet meer zelfstandig kunnen eten.

Redactie huiskrantje:

Het mee vorm geven aan ons bewonersblad kan op verschillende manieren, zoals schrijven of verzamelen van teksten en illustraties, lay-out verzorgen en verdelen binnenshuis.

Ondersteuning bij erediensten:

vervoer van bewoners van en naar de eredienst, bijwonen en ondersteunen van de vieringen.

Hulp bij activiteiten:

ondersteunen en creatief meewerken aan de uitvoering van het hobbygebeuren door bewoners te helpen met knutselen, naaien, schilderen, ...

Lezen en zang : voorlezen uit de krant of een boek, helpen bij de zangactiviteiten

Ondersteuning bij palliatieve zorg:

Extra individuele aandacht geven aan bewoners in hun laatste levensfase (voor deze taak vragen we een specifieke opleiding te volgen).

3. Taken vrijwilligers specifiek in LDC

1. Hulp bieden bij activiteiten: zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering van de ontspannende, vormende, informatieve of optionele activiteiten:

- Openhouden van de cafetaria: (zie hierboven)
- Het middagrestaurant mee helpen uitbouwen
- Klaarzetten/opruim van de zaal bij activiteiten
- Meehelpen in de keuken/bediening/afwas/afruim bij grote activiteiten
- Stertelefoon: eenzame en broze senioren worden op afgesproken tijdstippen opgebeld door een vrijwilliger
- Eventueel zelf les geven
- ...

2. Meewerken aan de bekendmaking van de werking en activiteiten van het centrum aan de senioren, de thuiszorggebruikers en andere organisaties in de regio Leuven.

- Het mee vormgeven aan de huiskrant “LDC- nieuws” kan op verschillende manieren : zoals schrijven of verzamelen van

teksten en illustraties, lay-out verzorgen, deelnemen aan de redactieraad...

- Verdelen van flyers, het LDC-nieuws...
- Ophangen/vervangen van affiches extern
- ...

3. Onthaal/administratie :

- Kopieën maken
- Verzendingen plooien, in enveloppen steken, etiketten plakken ...
- Intypen van teksten ...

4. Basishouding van de vrijwilligers

Bij vrijwilligerswerk staat het contact van mens tot mens centraal. Daarom is het zinvol om stil te staan bij de basishouding, die we van iedereen verwachten.

Tips voor vrijwilligers

Bij vrijwilligerswerk staat het contact van mens tot mens centraal. Daarom geven wij je graag de aandachtspunten mee waarvan we verwachten dat je er rekening mee houdt.

Naar de bewoners/gebruiker toe:

- Onze bewoners hebben hun eigen mening. Respecteer die ten volle. Laat je eigen mening niet meespelen in de benadering van onze bewoners.
- In de aanspreking van de bewoners met hun voor- of achternaam hou je best rekening met hun eigen voorkeur. Vraag het dus even zelf, dan ben je zeker van wat zij het liefst hebben. Bij de eerste kennismaking spreek je de bewoner best aan met zijn achternaam.
- Vermijd het gebruik van verkleinwoorden.
- Het is belangrijk wanneer je bij een bewoner toekomt om jezelf voor te stellen en te zeggen wat je komt doen. Herhaal dat indien nodig. Veel van onze bewoners zijn immers personen met dementie en herinneren zich jullie laatste ontmoeting misschien niet meer.
- Hou er rekening mee dat een bewoner misschien niet meer goed hoort of ziet. Vraag het gerust aan één van onze medewerkers als je twijfelt.

- Praat nooit over de bewoner heen met iemand anders, alsof hij er niet bij zou zijn. Betrek hem bij alles wat je zegt en doet. Geef hem de keuze als hij die nog kan maken.
- Als vrijwilliger kom je vaak informatie te weten over bewoners. Deze persoonlijke en medische informatie mag je niet publiek maken en je mag er uitsluitend met anderen over praten als dat noodzakelijk is om de zorg voor de bewoner goed te laten verlopen (beroepsgeheim). In geval je twijfelt spreek je hier best over met een vaste medewerker van het woonzorgcentrum.
- Besteed aandacht aan een verzorgd voorkomen van onze bewoners. Vraag gerust aan de medewerkers om hierbij een handje te helpen.

Verduidelijking beroepsgeheim

Het kan gebeuren dat je als vrijwilliger informatie verneemt die niet gekend is door de andere zorgverleners. Indien de bewoner vraagt om dit niet aan de verpleging te zeggen, sta je soms voor een dilemma. Indien je vermoedt dat de informatie belangrijk is voor het welzijn van de bewoner, ben je verplicht dit toch te melden. Zeg eerlijkheidshalve aan de bewoner dat je zulke informatie niet mag achterhouden.

Indien je geconfronteerd wordt met vragen waarop je geen antwoord kan geven, overleg dan met de verantwoordelijke of een vaste medewerker van het woonzorg- en dienstencentrum.

Voor het woonzorgcentrum : In verband met foto's hebben wij het principe dat er uitsluitend gebruik van gemaakt wordt op de afdeling, met toestemming van de bewoner en zijn familie. Foto's en andere informatie van of over bewoners mogen dan ook niet gebruikt worden op sociale media.

Voor de groep van assistentiewoningen : hebben de bewoners toestemming gegeven voor het gebruik van hun foto's bij de ondertekening van de overeenkomst. Diegenen die dit niet wensen zijn gekend bij de dagelijks verantwoordelijke.

Voor het lokaal dienstencentrum wordt gebruik gemaakt van algemene foto's. Indien het om een gebruiker alleen gaat wordt de toestemming gevraagd.

Naar de omgeving en persoonlijke bezittingen van de bewoners toe:

- De kamer van de bewoner is zijn woning. Vergeet daarom niet op de kamerdeur te kloppen vooraleer je binnengaat en te vragen of je niet ongelegen komt.

- Bewoners willen graag zo lang mogelijk alles zelf doen, als dat kan. Vraag elke keer of het wel goed is als je iets in de plaats van een bewoner doet. Laat hem zelf beslissen en laat hem zelf iets doen in plaats van het voor hem te doen.
- Beschouw de kamer van de bewoner en alles erin, als zijn persoonlijk terrein. Geef de bewoner daarom altijd de kans om zelf te beslissen wat er met zijn bezittingen gebeurt.

Naar de familie van de bewoners en andere bezoekers:

- Stel jezelf voor aan de bezoekers en vraag ook aan hen of je niet ongelegen komt.
- Hou rekening met hun wensen. Hou wel in je achterhoofd dat de wens van de bewoner op de eerste plaats komt.
- Ga discreet om met de informatie die je van hen te weten komt. Ook hier geldt het beroepsgeheim en de vraag tot discretie.

Stimuleren van zelfredzaamheid / autonomie

Vaak hebben ouderen het er moeilijk mee dat ze een aantal dingen niet meer zelf kunnen. Neem daarom niet te snel iets uit handen van de bewoner, maar stimuleer hem om zoveel mogelijk zelf te doen. Geef daartoe de tijd, zodat de bewoner zelf kan handelen. Te behulpzaam of betuttelend zijn is geen goede zaak voor het zelfwaardergevoel van de bewoner. Als je toch iets overneemt, vraag daarom eerst of het mag.

Luisteren

Het is belangrijk dat de bewoner zijn verhaal kan doen. Als vrijwilliger ben jij vaak de ideale persoon om te luisteren. Een alledaags gespreksonderwerp is al veel waard, maar actief luisteren naar de gevoelens achter de verhalen doet soms nog meer wonderen. In de eerste plaats ben jij er voor de bewoner en niet omgekeerd.

Toon de bewoner dat je aandacht voor hem hebt. Maak regelmatig oogcontact. Neem de tijd (en vraag) om te gaan zitten, zodat je op gelijke hoogte komt en de bewoner niet steeds naar je moet opkijken. Ga liever op een stoel dan bij de bewoner op het bed zitten.

Wees ook eerlijk en open in een gesprek. Stel de zaken voor zoals ze zijn.

Indien je zelf geen woorden vindt, kan een aanraking evenveel zeggen. Houd het spreekwoord in gedachten: Spreken is zilver, zwijgen is goud.

Samenwerken

Vrijwilligers hebben een ondersteunende functie in het wzdc. Het is niet de bedoeling dat er op jullie beroep gedaan wordt om personeelsvervangende taken uit te voeren. Het is belangrijk om je aan gemaakte afspraken te houden en geen andere taken op eigen houtje aan je takenpakket toe te voegen. Overleg en samenwerking met de medewerkers en andere vrijwilligers is noodzakelijk om het vrijwilligerswerk in goede banen te houden.

Andere aandachtspunten

Wij vinden het belangrijk dat je je goed voelt en dat je eerlijk bent. Heb je een vraag of een probleem, kom gerust langs. Er zijn nog aandachtspunten die iedereen apprecieert:

6. Ondersteuning vrijwilligerswerk

- Het wzdc ondersteunt zijn vrijwilligers met een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid voor schade (zowel lichamelijke als materiële) die de vrijwilliger ten aanzien van derden toebrengt. Zij krijgen ook een ongevalverzekering voor eigen lichamelijke schade.

Wat de burgerlijke aansprakelijkheid betreft is het belangrijk om weten dat door de wettelijke bepaling van de 'immunititeit' van de vrijwilliger, het wzdc zich volledig verantwoordelijk stelt voor de fouten van de vrijwilliger tenzij er sprake is van een herhaaldelijke lichte fout, van een grove fout of bedrog van de vrijwilliger!*

- Het wzdc biedt de mogelijkheid tot een onkostenvergoeding voor zowel openbaar vervoer als kilometervergoeding van de auto en dit op voorlegging van het reële kostenbewijs.

* Drie gevallen waarbij de 'wettelijke immuniteit' van de vrijwilliger kan worden opgeheven:

1. de vrijwilliger maakt herhaaldelijk een lichte fout. Dat is het geval als zo'n fout bij de vrijwilliger eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt en waarop men de vrijwilliger al herhaaldelijk gewezen heeft.

2. de vrijwilliger maakt een grove fout die niet alleen bijzonder ernstig is, maar waarvan de betrokkene ook wist - of alleszins moest weten - dat het een zware fout is.

3. de vrijwilliger pleegt bedrog en veroorzaakt dus willens wetens schade. Het gaat hier om een vrijwilliger die met opzet schade berokkent aan de organisatie. 'Bedrog' kan hierbij een ander dimensie in het vrijwilligersverhaal brengen: het strafrecht.

- Het wzdc biedt ondersteuning en begeleiding van de vrijwilliger door het personeel.
- Het wzdc biedt een maaltijd/broodje aan wanneer je je langer dan 6 u aaneensluitend engageert.
- Het wzdc maakt duidelijke afspraken met zijn vrijwilligers, door middel van een overeenkomst.
- Het wzdc zorgt voor vorming en jaarlijks één of meerdere vrijwilligersbijeenkomsten die hetzij vormend hetzij ontspannend zijn.
- Het wzdc zal de vrijwilliger niet inschakelen om personeel te vervangen.
- Bijkomende informatie ligt ter beschikking bij EKA : rolstoelhantering, dementie, slikproblemen bij senioren.
- Geen persoonlijke giften aanvaarden

7. Personalia van de voorzieningen

Woonzorg- en dienstencentrum Ter Putkapelle wordt beheerd door Zorg Leuven, een OCMW-vereniging van publiekrecht.

Hieronder vind je de gegevens van de verantwoordelijken voor het vrijwilligerswerk in Ter Putkapelle :

Woonzorg- en dienstencentrum Ter Putkapelle

Bosstraat 11 - 13
3012 Wilsele
Tel: 016/35 26 11 (onthaal)

Ingrid Vanruten
e-mail : ingrid.vanruten@zorgleuven.be
Telefoon : 016 35 26 50

Kristel Persoons
e-mail : kristel.persoons@zorgleuven.be
Telefoon : 016 35 26 05

Ellen Vander Elst
e-mail : ellen.vander.elst@zorgleuven.be
Telefoon : 016 35 26 48

Ann Swijsen
e-mail : ann.swijsen@zorgleuven.be
telefoon : 016 35 26 08